

Geologiskt nätverk i Skaraborg

Här finns vi

De geologiska naturtillgångarna har tidigt utnyttjats av människan och främst märks detta när det gäller byggnadsmaterial. Ingen kan väl missa någon av alla de kyrkor, slott eller järnvägsstationer som är byggda av sten. Ändå är geologin som sådan en ganska okänd vetenskap för många.

Inom Skaraborg finns många lättåtkomliga geologiska sevärdheter av nationellt intresse. Flera av dem finns på Kinnekulle, Ålleberg och Lugnåsberget.

Geoarena Skaraborg är ett informellt nätverk som samverkar kring information, i syfte att öka intresset för geologi och därmed antalet besökare till deltagarnas kommuner och turistmål. Samarbetet synliggörs med vår logotype Geoarena Skaraborg tillsammans med deltagarnas geografiska placering. Marknadsföring sker genom en gemensam folder och hemsida, men utöver detta svarar varje plats under den gemensamma logotypen för sin egen marknadsföring.

Medlem i nätverket kan den bli som har geologiska sevärdheter och följer avsiktsförklaringen som uppdateras vid en årlig avstämning.

Gruppen startades av Ålleberggruppen, SGS Skaraborgs Geologiska Sällskap, Qvarnstensgruvan i Lugnås samt Råbäcks Mekaniska Stenhuggeri i Råbäck.

Med ett växande nätverk och intresse för geoturism stärks förutsättningarna för att i samarbete med turistorganisationerna även marknadsföra andra besöksmål i platåbergslandskapet.

Med stöd av

MARIESTAD

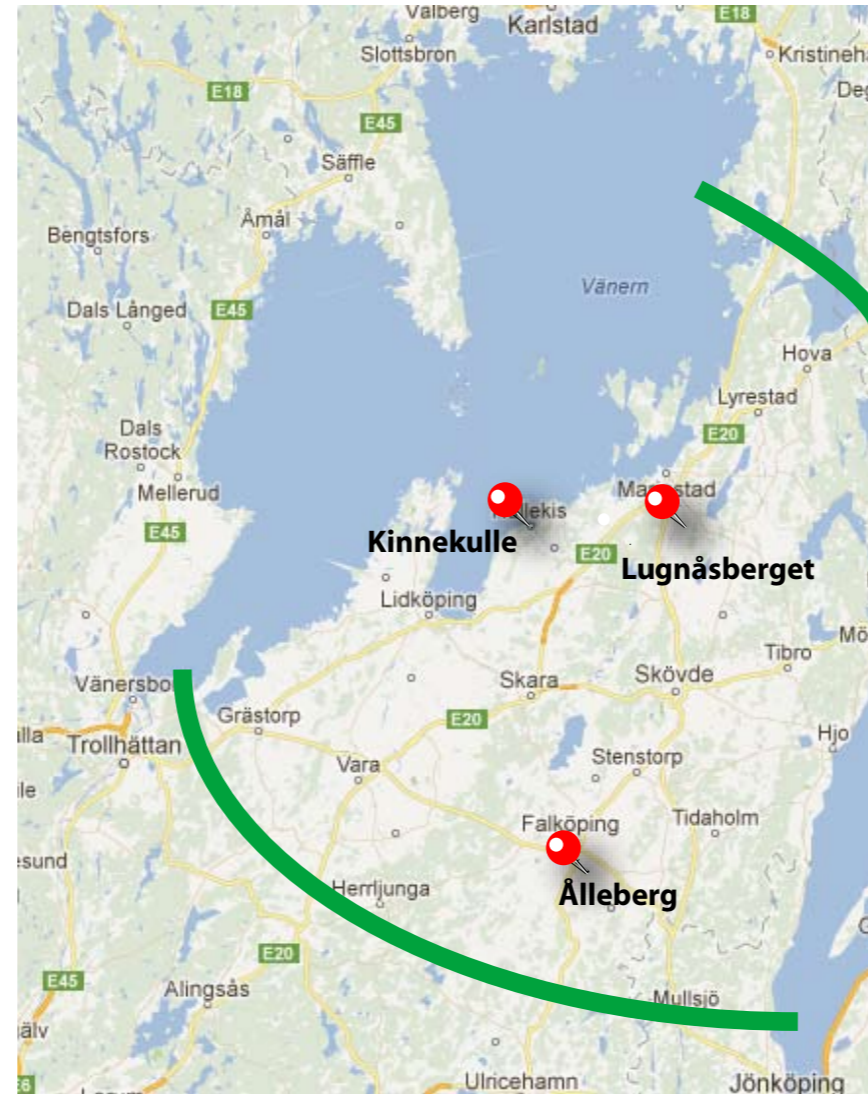
SGU

Sveriges geologiska undersökning

FALKÖPING
KOMMUNEN

Götene kommun

Det går inte att ge en allsidig och helt korrekt beskrivning av förutsättningarna för varje plats, som dessutom förändras år från år.

Vi hänvisar därför till sunt förnuft, allemansrätten samt gällande lagar och förordningar och vädjar till varje besökare att respektera vad som gäller för respektive plats. Du som t.ex. letar efter mineral, fossil eller annat geologiskt material skall alltid ta reda på vad som gäller för just den platsen där du vill leta. Tänk också på att respektera närheten till bebyggelse och att inte uppträda störande.

Geoarena Skaraborg

KINNEKULLE

- det klassiska platåberget

med den mest fullständiga lagerserien bland Västergötlands platåberg. Den beskrevs av Per Kahlm och Carl von Linné redan på 1740-talet.

SGS utställning

Börja på Falkängen i Skaraborgs geologiska sällskaps museum med fossil och bergarter från Kinnekulle och fortsätt sedan i Cementas museum om cementtillverkningen i Stora Brottet tvärs över gården.

Råbäcks hamn - Kambrium

Vid nedfarten passeras sandstenskleven, nere i hamnen syns urbergsytan av gnejs och block med spårfossil. Arbetlivsmuseet Råbäcks Mekaniska Stenhuggeri visar hur kalksten bearbetades förr.

Foto: Holger Buentke

Kakeled på Kinnekulles sydvästsluttning – Kambrium

Orsten har bränts till murbruk och jordbrukskalk ända sedan medeltiden. Här hittar man många fossil, till exempel trilobiter.

Munkängarna – Ordovicium

Efter istiden formade Yoldiahavet raukliknande formationer som Predikstolen och Mörkeklevs grotta.

Cementas stenbrott - Ordovicium

I det 50 m tjocka kalkstenslagret finns fossil av stora bläckfiskar, trilobiter och tagghudingar. För tillverkning av cement bröts här mellan 1892-1979 ca 30 milj ton kalksten.

Högkullen- utställning och utsiktstorn - Silur och Perm

I skiffern finns graptoliter, små sågtandade avtryck efter djur. Diabas, som är Västergötlands landskapssten, har skyddat Kinnekulle från inlandsisen. Utsikt mot flera av Västergötlands platåberg.

Skaraborgs Geologiska Sällskap

info@skaraborgsgeologiska.se www.skaraborgsgeologiska.se

Råbäcks Mekaniska Stenhuggeri

info@rabacksstenhuggeri.se www.rabacksstenhuggeri.se

LUGNÅSBERGET

- det minsta platåberget

Lugnåsberget är länets minsta platåberg. Här har gnejs brutits till kvarnsten sedan medeltiden. Kanske var det cisterciensmunkar som startade allt kring 1140-talet. 1919 högs den sista stenen.

Qvarnstensgruvan - Pre och Undre Kambrium

Är öppet sommartid och året runt vid bokning. Guider berättar engagerat om kvarnstensbrytningen och arbetet under jord, som ofta var förknippat med fattigdom och sjukdom. Det finns mycket intressanta geologiska blottningar som kontakten mellan gnejs och sandsten samt alla märken efter böljeslag i taket. Dessutom kan man se spårfossil och sandkoraller. www.qvarnstensgruvan.se eller på Facebook

Lugnås Geologiska Vandring - Övre Kambrium

En skyltad stig som börjar i kvarnstensgruvan och går genom en lummig lund med spår från istiden till parkeringsplatsen. Därifrån fortsätter man till fots eller med bil till Lugnås kyrka och vidare till sista lokalen där det finns rester efter kalkbränning och stengärdesgårdar med en massförekomst av välbevarade trilobiter och agnostider. Ett häfte "De första Skaraborgarna" kan köpas i Qvarnstensgruvans museum & café. Information om vandringsleden finns på Facebook.

Stenhuggarstigen - Kambrium

Följ en trevlig och ca. 5 km lång stig som visar mycket av Lugnåsberget och spåren efter stenbrytningen.

Foto: Anders Sundberg

Qvarnstensgruvan i Lugnås

Lugnås Stora Myren
542 94 Mariestad info@qvarnstensgruvan.se

ÅLLEBERG

- det högsta platåberget

Från Ållebergs äne och segelflygets restaurang kan du se de flesta av Skaraborgs alla platåberg. Utsikten beskriver Carl von Linné med orden: " - Prospecten öwferst på Ållebärg var artig".

Det leende öppna landskapet har sina rötter från den tid då den Skandinaviska berggrunden låg under havets yta och en bra bit söder om ekvatorn. Varje mm av kalkstensberget motsvarar 1000 års tid. Den senaste istiden finslipade landskapet för ca 13 000 år sedan och de lagrade bergarterna sandsten, skiffer och kalksten har gett förutsättningarna för ett rikt jordbruks- och kulturlandskap. Här byggde stenåldersfolket sina storstensgravar.

Berget når 330 m.ö.h. och har den typiska lagerföljden urberg, sandsten, alunskiffer, kalksten, lerskiffer och diabas. Kortare vandringsleder visar vägen till Ållebergs äne där du kan studera de övre lagerföljderna, branta diabasstup och lerskiffer med fossil. Vid foten av berget springer flera källflöden fram. Lerskiffern ger förutsättningar för frodig grönska av ädellöv och rara örter.

Vill du lära mera om geologi och natur på Ålleberg eller veta något om Ållebergs guldhalskrage och myten om Ållebergs ryttare gör du bäst i att besöka oss. Passa också på att äta en bit god mat eller bara njuta av utsikten.

Foto: Henrik Svensson

Ålleberggruppen

Svenska segelflygförbundet
Box 750 521 22 Falköping
bengt.friberg@alleberggruppen.se

Torbjörn Persson
geologiska@hotmail.com